

AANPLANT EN ONDERHOUD BOMEN EN HAGEN

Hebben jullie voor je Bloemrijk een keuze gemaakt en je bomen en/of heesters aangeschaft? En heb je toestemming van de gemeente om ze te planten? Dan kunnen ze de grond in! We geven op dit werkblad wat basistips voor de aanplant en voor het onderhoud van je bomen en struiken.

TIPS VOOR AANPLANT

Inkuilen tot aanplanttijd

Heb je bomen of struiken met kale wortel gekocht, maar heb je geen tijd om ze meteen te planten? Dan is het belangrijk dat ze tot het moment van aanplanten tijdelijk in de grond gaan zodat de wortels niet uitdrogen. Je kunt ze gerust in bosjes (per soort) bij elkaar in een plantgat of sleuf met zandige grond ingraven. Als de wortels maar bedekt zijn en niet kunnen uitdrogen. Zo kunnen ze wel enkele weken of zelfs maanden bewaard blijven.

Aanplanttijd

De beste aanplanttijd voor bomen en heesters is de herfst en winter, van ongeveer november tot half maart (niet als het vriest!). Dan hebben de bomen de beste kans om aan te slaan, omdat ze dan in een rustperiode zijn. Ze kunnen goed wortelen voordat ze in het voorjaar weer moeten 'presteren' en ze krijgen zo voldoende (regen)water.

Plantafstand

Deze is afhankelijk van de volwassen grootte van de boom of struik en de gewenste dichtheid. Neem bijvoorbeeld 3-5 meter ruimte rondom de stam van grote bomen, maar voor een haag kun je wel 3 of 4 heesters per strekkende meter planten.

Plantinstructies*

1. Maak vooraf de bodem op je plantlocatie los en graaf een plantgat. Maak dit niet te diep, maar wel breed. Een goede stelregel: 2 keer zo diep en 3 keer zo breed als de wortelkluit.
2. Jonge aanplant van bomen kun je eventueel met een (onbehandelde) boompaal steunen. Plaats deze in het plantgat vóórdat je de boom plaatst, anders beschadigen de wortels. Verwijder na ca. 3 jaar de boomband om afknelling te voorkomen.
3. Plant bomen en heesters niet te diep, maar zorg dat de grond de wortels net bedekt. Zo krijgen ze voldoende zuurstof.
4. Gooi je plantgat weer vol met grond, houd het boompje vast en trek het iets omhoog terwijl je de aarde zachtjes aandrukt met je voet.
5. Geef je jonge boompjes/heesters een goede scheut water en blijf dit de eerste weken na aanplant regelmatig doen. Geef daarna ook ruim water als ze in het voorjaar gaan uitlopen én bij droge periodes in de zomer. Houd nieuwe aanplant 3 jaar in de gaten bij droogte.

* Let op: dit zijn algemene plantinstructies voor bomen en heesters. Verdiep je zeker vooraf ook in de specifieke behoeften van de gekozen soort(en).

TIPS VOOR ONDERHOUD

Niet alleen over de aanplant maak je afspraken met de grondeigenaar (vaak de gemeente), maar ook over de verantwoordelijkheid voor het onderhoud. In verband met de aansprakelijkheid van de gemeente op openbaar terrein, zal zij vaak zelf het grotere snoeiwerk op zich nemen. Maar bespreek vooral duidelijk wie wat doet, elke gemeente zal hiervoor eigen beleid hebben. Mocht je het onderhoud niet zelf met je Bloemrijk-vrijwilligers kunnen of willen doen, is het natuurlijk ook nog een optie om een hovenier of loonwerker in te schakelen.

Enkele snoeitips voor als je wél zelf aan de slag gaat:

- Voor de meeste boomsoorten geldt: snoei het beste in de wintermaanden, wanneer de sapstroom stilstaat. Raadpleeg voor de juiste snoeitijd van specifieke soorten bijvoorbeeld de [snoeikalender](#) voor bomen, heesters en klimplanten van De Wiltfang.
- Voor heesters is de globale snoeieregels: voorjaarsbloeiende soorten na de bloei, zomer- en herfstbloeiende soorten (die na 21 juni bloeien) in het vroege voorjaar.
- Maar: snoei is zeker niet bij alle soorten nodig. Afhankelijk van de ruimte die je hebt, kun je veel bomen en struiken prima hun natuurlijke groei laten volgen. Dat geldt zeker voor streekeigen soorten.
- Snoei dood hout of beschadigde takken altijd weg om de boom of struik gezond te houden. Vaak leven hier wel veel insecten in, dus laat snoeihout het liefst ergens in een hoekje in je Bloemrijk liggen.
- Om een mooie groeiwijze te bevorderen en schade te voorkomen, kun je kruisende takken het beste wegsnoeien.
- Je kunt groei naar buiten stimuleren door vlak boven een naar buiten wijzende knop te snoeien.

MEER WETEN?

- Bekijk de leuke reeks instructiefilmpjes 'Landschapsbeheer met Jaap & Lex' van Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG), over o.a. het planten van een vogelbosje of een solitaire boom tot het snoeien van fruitbomen.
- In de praktijk aan de slag met het snoeien van hoogstamfruitbomen? Volg een snoeicursus bij een Hoogstambrigade! Op de site van [SLG](#) vind je een brigade bij jou in de buurt.

